Kategoria: Rozwój i fundusze
Opublikowano: niedziela, 08, październik 2017 12:48
Jarosław Komża
Odsłony: 1835

Resort rozwoju przygotował projekt zmian w systemie zarządzania rozwojem kraju. To materiał opisujący jakie dokumenty należą do najważniejszych, programujących rozwój Polski oraz zawierający opis relacji pomiędzy różnymi instytucji publicznymi zaangażowanymi w zarządzanie rozwojem. Niewątpliwie kluczowym aspektem aktualizacji systemu zarządzania krajem jest zamiar zintegrowania planowania społeczno-gospodarczego z planowaniem przestrzennym. Do tego na wszystkich poziomach zarządzania. Zmiany w systemie będą musiały być odzwierciedlone zarówno w wymiarze legislacyjnym – w nowelizacji *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, jak i w wymiarze programowym – w aktualizacji poszczególnych strategii rządowych, jak i samorządowych.

Zintegrować planowanie

Jednym z dziesięciu kluczowych wniosków, jakie analitycy ministerialni wyciągnęli z dotychczasowego funkcjonowania systemu rozwoju jest utrzymująca się (pomimo wprowadzenia przepisów ustawowych) odrębność wymiaru społeczno-gospodarczego i przestrzennego. Postulat zmiany tego stanu rzeczy i wdrożenia zintegrowanego podejścia (w tym integracji wymiarów planowania) wydaje się kluczowy w aktualizacji systemu. W rozumieniu autorów opracowania, podejście zintegrowane w planowaniu rozwoju zakłada, po pierwsze, przygotowywanie zintegrowanych wewnętrznie dokumentów, obejmujących zagadnienia odnoszące się do wymiaru społeczno-gospodarczego i do wymiaru przestrzennego. Mają one powstawać w jednolitym procesie programowym i planistycznym, by uspójnić ich treści. Drugim przejawem zintegrowanego podejścia ma być zapewnienie prostego, a jednocześnie zabezpieczającego interesy wszystkich stron (gmin, społeczeństwa, przedsiębiorstw) mechanizmu realizacji planowanych przedsięwzięć i inwestycji w przestrzeni.

O ile wydaje się, że jest to słuszny zamiar oraz istotna, zasadnicza zmiana, to jednak jej implementacja w praktyce oraz szczegółowe rozwiązania zawarte w materiale budzą wątpliwości. Głównie ze względu na niezakończony proces tworzenia kodeksu urbanistycznego, którego zasady i instrumenty zostały wykorzystane w opisie systemu zarządzania. Pojawia się więc zasadnicza wątpliwość, czy nie należałoby wstrzymać się z rozstrzyganiem wielu kwestii do czasu zakończenia prac nad kodeksem i jego uchwalenia przez Sejm.

Zintegrowana strategia lokalna

Wśród dokumentów strategicznych na poziomie strategicznym znalazła się zintegrowana strategia rozwoju lokalnego. W zamyśle autorów ma ona zastąpić opracowywane dotychczas studium zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategię rozwoju gminy. Nowa strategia ma objąć granice administracyjne gminy lub - za zgodą zainteresowanych JST – powiatu lub zespołu gmin. Ma być dokumentem obligatoryjnym, określającym główne cele i kierunki rozwoju obszaru (gminy lub powiatu, lub zespołu gmin) w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, zgodnie z horyzontem czasowym zintegrowanej strategii rozwoju kraju. Dokument miałby składać się z trzech części: tekstowej i graficznej oraz dotyczącej ustaleń.

- Część tekstową stanowiłaby **diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej obszaru,** sporządzana na podstawie danych GUS i danych georeferencyjnej bazy usług danych przestrzennych GUGiK-CAPAP oraz na podstawie diagnozy sporządzonej na potrzeby przygotowania strategii wojewódzkiej; cele rozwoju obszaru w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym wpisujące się w cele strategii regionu; oczekiwane rezultaty planowanych interwencji wraz ze wskaźnikami; kierunki interwencji oraz działania służące

Phoca PDF

osiągnięciu celów rozwoju obszaru; projekty strategiczne (w tym projekty wskazane w strategii krajowej lub wojewódzkiej, które dotyczą obszaru, oraz własne projekty lokalne służące realizacji określonych celów rozwoju; system realizacji i ramy finansowe.

- Z kolei część graficzna (w formie załącznika) miałaby zawierać **graficzne zobrazowanie polityki przestrzennej obszaru**, w tym obecne lub przyszłe przeznaczenie poszczególnych terenów, m.in.: prognozę demograficzną na podstawie prognozy demograficznej zawartej w strategii wojewódzkiej; rozmieszczenie infrastruktury społecznej i technicznej o znaczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym; wskazanie strategicznych rezerw terenu na rozmieszczenie krajowych inwestycji celu publicznego oraz inwestycji lokalnych (gminnych); rozmieszczenie obszarów chronionych i specjalnego przeznaczenia; rozmieszczenie obszarów zainwestowanych poszczególnych kategorii, w tym: zurbanizowane, porządku przestrzennego, nowej urbanizacji, zabudowy śródmiejskiej; obszary, co do których planowane jest rozpoczęcie procedury zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne; delimitację obszarów strategicznej interwencji (OSI) wskazanych w strategiach krajowej i wojewódzkiej.
- Trzecia część (również w formie załącznika) miałaby zawierać **ustalenia** wynikające ze strategii wojewódzkiej i sposób ich realizacji oraz ustalenia właściwe dla strategii lokalnej. Jak piszą autorzy, wprowadzenie systemu ustaleń do praktyki zintegrowanego programowania strategicznego, poprzez odpowiednie regulacje w *ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* oraz w *kodeksie urbanistyczno-budowlanym*, ma na celu zobowiązanie organów władzy rządowej i samorządowej do określonego działania, niezbędnego dla zrealizowania zakładanego celu strategicznego, określonego w zintegrowanej strategii rozwoju. Ustalenia byłyby odnosiłyby się zarówno do sposobu realizacji wyznaczonych celów strategicznych, zawierając zobowiązania dla organów administracji publicznej do podjęcia określonych działań o charakterze programowym lub przygotowania (realizacji) konkretnych działań (projektów strategicznych) wskazanych w strategiach zintegrowanych (o różnym charakterze: instytucjonalnym, regulacyjnym lub inwestycyjnym). Mogłyby dotyczyć np. podjęcia w wyznaczonych obszarach strategicznej interwencji konkretnych inwestycji transportowych, energetycznych, środowiskowych, czy przygotowania projektów ustaw, reform strukturalnych itp. De facto ustalenia przybierałyby znaną i od lat występującą w praktyce planowania społeczno-gospodarczego formę planów realizacyjnych. Obligatoryjność ich zapisów dla podmiotów publicznych zostałaby jednak wzmocniona poprzez odpowiednie zapisy ustawowe. Ustalenia odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego miałyby być realizowane poprzez akty planowania przestrzennego.

Akty planowania przestrzennego

Miałyby to być dokumenty operacjonalizujące strategie rozwoju. Wydawane na poziomie lokalnym i regionalnym. Wynikać miałyby bezpośrednio z ustaleń strategii. W oparciu o wytyczne zawarte w aktach planowania przestrzennego powstawałyby spójne zasady i przepisy gospodarowania przestrzenią, w tym związane z powstawaniem inwestycji realizujących cele zawarte w strategiach rozwoju. Akty planowania przestrzennego obowiązywałyby na obszarze, dla których zostały sporządzone. Sferę dotyczącą aktów planowania przestrzennego regulować mają przepisy kodeksu urbanistyczno-budowlanego. Jak piszą autorzy materiału o systemie zarządzania rozwojem, zgodnie z art. 2 projektu kodeksu z 26 maja br. (jeszcze nie upublicznionego, na co zwracają uwagę przedstawiciele samorządów), kodeks wyróżnia następujące rodzaje aktów planowania przestrzennego:

- **Plan lokalizacji**. Wydawany byłby przez wojewodę. Dokonywałby lokalizacji inwestycji zgodnie

Phoca PDF

z ustaleniami zintegrowanej strategii rozwoju kraju. Byłby przepisem prawa miejscowego, jego zapisy musiałyby przekładać się na zapisy planu miejscowego;

- **Plan rezerwacji.** Przygotowywany miałby być się dla kluczowych inwestycji publicznych o największym znaczeniu dla bezpieczeństwa i funkcjonowania kraju (art. 34, §2 projektu KUB z 26.05.2017 r.). Wydawany byłby przez wojewodę dla inwestycji wynikających ze strategii krajowej, a dla pozostałych inwestycji wynikających ze strategii wojewódzkiej - przez sejmik województwa. Rezerwacja terenu mogłaby polegać na: 1) ustanowieniu zakazu realizacji wszystkich albo wskazanych rodzajów inwestycji, w tym objętych zgodą inwestycyjną, których realizacja nie rozpoczęła się; 2) ustanowieniu prawa pierwokupu; 3) wygaszeniu zgód inwestycyjnych dotyczących inwestycji, których realizacja nie rozpoczęła się. Plan rezerwacji stanowiłby przepis prawa miejscowego. Obowiązywałby 4 lata i tracił moc z dniem wejścia w życie planu lokalizacji albo planu miejscowego, dokonującego lokalizacji inwestycji celu publicznego. Utratę mocy planu rezerwacji potwierdzałby wojewoda w drodze zarządzenia ogłaszanego w dzienniku urzędowym województwa;
- **Plan miejscowy**. Miałby dzielić obszar nim objęty na tereny o odmiennym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania. Powinien być zgodny ze strategią lokalną i jest przepisami prawa miejscowego. Szczegółową charakterystykę aktu planistycznego opisuje rozdział 3 projektu KUB;
- **Przepisy urbanistyczne**: Sporządzane miałyby być dla obszaru województwa lub gminy. Stanowiłyby przepisy prawa miejscowego, uchwalane byłyby odpowiednio przez radę gminy lub sejmik województwa (katalog potencjalnych przepisów dla gminy zawiera art. 154 KUB).

Pożyjemy, zobaczymy

Projekt zmiany systemu zarządzania rozwojem kraju został opracowany w lipcu. W sierpniu poddano go konsultacjom z urzędami marszałkowskimi. Wpłynęło 280 uwag. We wrześniu swoje uwagi do materiału przekazały korporacje samorządowe. Czekamy zatem na stanowisko ministerstwa.

Phoca PDF